

**PUBLICZNE GIMNAZJUM IM. JANA PAWŁA II
W ZARĘBACH KOŚCIELNYCH**

***PRZEDMIOTOWY SYSTEM
OCENIANIA***

CHEMIA

***„ Zawsze świadomie należy działać
w ramach eksperymentowania,
aby nie skrzywdzić uczniów, siebie
i nie zanieczyszczać środowiska naturalnego”***

Nauczanie chemii w Publicznym Gimnazjum w Zrębach Kościelnych odbywa się według programu DKW-4014-77/99. ***“Program nauczania chemii w gimnazjum” A. Kandia, Z. Kluz M. Poźniczek Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne S.A..***

Wykorzystujemy podręcznik ***„Chemia w gimnazjum”*** dla klas I-III gimnazjum, autorstwa ***Zofii Kluz i Krystyny Łopaty***, a wydawcą jest ***Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne S.A***

Przedmiotowy system oceniania opracowany został na podstawie:

- Rozporządzenia MEN i S z dnia 7 września 2004r w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. nr 199 z 2004r.
- Podstawy programowej dla gimnazjum z chemii i ścieżek edukacyjnych.
- Programu nauczania DKW-4014-77/99 „Chemia w gimnazjum” A. Kandia, Z. Kluz M. Poźniczek Wydawnictwa WSiP.
- Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania w Gimnazjum w Zrębach Kościelnych.

CELE EDUKACYJNE

- Nabycie umiejętności obserwacji i opisu zjawisk chemicznych zachodzących w otaczającym świecie.
- Poznanie znaczenia wiedzy chemicznej w procesach przetwarzania materii przez człowieka.
- Nabycie umiejętności i nawyku postępowania zgodnego z zasadami dbałości o własne zdrowie i ochronę środowiska.
- nabycie umiejętności bezpiecznego posługiwania się w życiu codziennym powszechnie stosowanymi substancjami o różnych właściwościach chemicznych

ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

- Określanie właściwości różnorodnych substancji oraz ich powiązań z zastosowaniem i wpływem na środowisko naturalne.
- Wyjaśnianie przebiegu prostych procesów chemicznych i zapisywanie poznanych reakcji chemicznych w postaci równań.
- Projektowanie i przeprowadzanie prostych doświadczeń chemicznych.
- Bezpieczne posługiwanie się prostym sprzętem laboratoryjnym, substancjami i wyrobami o poznanym składzie chemicznym.
- Dostrzeganie przemian chemicznych w otoczeniu oraz czynników wpływających na ich przebieg.
- Wykonywanie prostych obliczeń stechiometrycznych.

CELE OCENIANIA

Celem oceniania w jest:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie;
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszej pracy;
- dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno - wychowawczej;
- wdrożenie uczniów do systematycznej nauki, samokontroli i samooceny .

KONTRAKT NAUCZYCIEL – UCZEŃ

- Ocenianie jest procesem planowanym, systematycznym i jawnym.
- Ocenie podlegają wszystkie wymienione formy aktywności.
- Zachowanie ucznia na lekcji nie wpływa na ocenę jego wiedzy
- Nauczyciel na lekcji organizacyjnej przedstawia wymagania i kryteria ocen, podaje przybliżone terminy prac klasowych.
- Prace klasowe zapowiadane są, co najmniej tydzień wcześniej i omówiony jest ich zakres.
- Uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu swoją pracę klasową, zapoznaje się z jej wynikiem i zgłasza ewentualne zastrzeżenia do nauczyciela. Prace pozostają również do wglądu dla rodziców i są przechowywane przez nauczyciela przez jeden rok szkolny.
- Ocenę niedostateczną, uzyskaną z pracy klasowej można poprawić. Poprawa może nastąpić na wyraźne życzenie ucznia, w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od rozdania prac i tylko raz. Uwzględniona jest tylko ocena otrzymana z poprawy.
- Nauczyciel jest zobowiązany sprawdzić prace w ciągu dwóch tygodni.
- Jeżeli uczeń opuścił pracę z przyczyn losowych (nieobecność usprawiedliwiona), to powinien napisać ją w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły. Na koniec roku nie są przewidziane sprawdziany zaliczeniowe.
- Krótkie sprawdziany obejmują materiał z 3 ostatnich lekcji i nie będą zapowiadane na lekcji poprzedzającej ten sprawdzian.
- Krótkie sprawdziany nie podlegają poprawie.
- Nie ma możliwości do poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
- Nie odrabianie pracy domowej, nie przygotowywanie się do lekcji, brak książek i zeszytu uniemożliwiający czynny udział w zajęciach po raz drugi i kolejny w ciągu jednego semestru odnotowywane są w dzienniku i równoważne z oceną niedostateczną.
- Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji nieusprawiedliwionych nie może być klasyfikowany z przedmiotu.
- Uczeń nie klasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.
- Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji nie dotyczy sprawdzianów, prac klasowych, testów):
 - raz w ciągu semestru jeżeli dany przedmiot ma wymiar 1 godziny tygodniowo,
 - dwa razy w ciągu semestru jeżeli dany przedmiot ma wymiar 2 godzin tygodniowo

FORMY I SPOSOBY SPRAWDZANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW

Obszary aktywności ucznia

- Wypowiedzi ucznia
- Sprawdziany
- Kartkówki
- Aktywność na lekcji
- Praca w grupie
- Prace domowe (ustne, pisemne)
- Zeszyt przedmiotowy
- Prace długoterminowe (referaty, albumy, pomoce dydaktyczne, projekty)
- Konkursy

Uwaga! Propozycje aktywności ucznia są do wyboru w zależności od wieku, zdolności, zainteresowań chemicznych.

Oceny cząstkowe(bieżące)uczeń może otrzymać za:

- Wypowiedzi ustne (przynajmniej raz w semestrze, pod względem rzeczowości, stosowania języka przedmiotu, umiejętności formułowania dłuższych wypowiedzi). Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu.
- Sprawdziany pisemne – przeprowadzone po zakończeniu każdego działu, zapowiadane tydzień wcześniej. Sprawdziany zawierają dodatkowe pytania (zadania) na ocenę celującą.
- Kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji, nie muszą być zapowiadane, trwające 10 –15 minut.
- Prace domowe – w zależności od rozpiętości i trudności zadań, będą oceniane oceną lub znakiem graficznym „+” lub „-”.
- Aktywność na lekcji – znak graficzny „+” lub „-”.
- Praca w grupie ocena, (członkowie grupy sami wystawiają sobie oceny)
- Zeszyt przedmiotowy sprawdzany jeden raz w semestrze.
- Prace dodatkowe, schematy, plansze, wykresy, rysunki, gazetki, albumy.
- aktywność chemiczna poza lekcjami chemii;
- przygotowanie do lekcji.

Objaśnienia dotyczące znaków graficznych:

++++ otrzymuje ocenę bardzo dobrą

+++-- otrzymuje ocenę dobrą

++--- otrzymuje ocenę dostateczną

+---- otrzymuje ocenę dopuszczającą

----- otrzymuje ocenę niedostateczną

OCENA PISEMNYCH PRAC

W przypadku sprawdzianów pisemnych lub kartkówek przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

- 0%- 29% -stopień niedostateczny
- 30%-50% -stopień dopuszczający
- 51%-74% -stopień dostateczny
- 75%-89% -stopień dobry
- 90%-100% -stopień bardzo dobry.

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który uzyska 100% z obowiązkowych zdań oraz poprawnie rozwiąże zadanie dodatkowe wskazane przez nauczyciela.

Ocena semestralna i końcoworoczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych. Skala ocen jest cyfrowa od 1 do 6.

SPOSOBY USUWANIA NIEPOWODZEŃ I PODNOSZENIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

- Po otrzymaniu oceny niedostatecznej z odpowiedzi (rozwiązaniu zadania na tablicy), uczeń w ciągu tygodnia może ją poprawić, ale wcześniej powinien zgłosić chęć takiej poprawy nauczycielowi. Forma poprawy jest ustna.
- Po otrzymaniu oceny niedostatecznej i dopuszczającej ze sprawdzianów uczeń ma prawo poprawić jeden raz w ciągu dwóch tygodni po oddaniu sprawdzianu. Dla wszystkich chętnych ustala się jeden termin poprawy. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę poprawioną .
- W przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu nauczyciel chętnie udzieli pomocy.

SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIĄ I JEGO RODZICÓW O OCENIE

- Uczniowie o ocenach informowani są na bieżąco (po otrzymaniu oceny) – słownie.
- Rodzice informowani są o ocenie pisemnie: - poprzez prośbę o podpisanie oceny za pracę klasową lub kartkówkę w zeszytach przedmiotowych
- W czasie indywidualnych spotkań z rodzicami
- Nauczyciel wpisuje oceny do dziennika;
- Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach zachowaniu ucznia

WYMAGANIA PROGRAMOWE Z CHEMII

- **WYMAGANIA KONIECZNE(K)**

Obejmują wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniom kontynuowanie nauki na danym szczeblu nauczania. Najczęściej stosowaną kategorią celów nauczania dla tego rodzaju wymagań jest stosowanie wiadomości w sytuacjach tych.

Uczeń który spełnia te wymagania uzyskuje ocenę dopuszczającą.

- **WYMAGANIA PODSTAWOWE(P)**

Obejmują wiadomości i umiejętności, które są stosunkowo łatwe do opanowania, pewne naukowo, użyteczne w życiu codziennym i konieczne dla kontynuowania dalszej nauki.

Uczeń, który spełnia wymagania konieczne i podstawowe, uzyskuje ocenę dostateczną.

- **WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (R)**

obejmują wiadomości i umiejętności, które są średnio trudne do opanowania, nie są niezbędne dla kontynuowania dalszej nauki, ale nie muszą być użyteczne w życiu codziennym. Są pogłębione i rozszerzone w stosunku do wymagań podstawowych.

Uczeń spełnia wymagania konieczne, podstawowe i rozszerzające, uzyskuje ocenę dobrą

- **WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (D)**

Obejmują wiadomości i umiejętności, które są trudne do opanowania, nie mają bezpośredniego zastosowania w życiu codziennym, jednak nie muszą wykraczać poza obowiązujący program nauczania.

Uczeń, który spełnia wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające i dopełniające uzyska ocenę bardzo dobrą i celującą.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z CHEMII

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania,
- potrafi stosować umiejętności w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- umie formułować i dokonywać analizy lub syntezy nowych zjawisk,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- osiąga sukcesy w konkursach i w olimpiadach chemicznych szczebla wyższego niż szkolny.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełni zakres wiadomości i umiejętności określony programem,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzić eksperymenty chemiczne,
- potrafi biegle pisać i samodzielnie uzgadniać równania reakcji chemicznych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań lub problemów,
- potrafi korzystać z układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic i innych źródeł wiedzy chemicznej,
- potrafi bezpiecznie wykonywać doświadczenia chemiczne,
- potrafi pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania, z pomocą nauczyciela, typowych zadań lub problemów,
- potrafi korzystać, z pomocą nauczyciela z takich źródeł wiedzy, jak: układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonywać doświadczenia chemiczne,
- potrafi, z pomocą nauczyciela, pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- rozwiązuje, z pomocą nauczyciela, typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciel potrafi bezpiecznie wykonywać bardzo proste eksperymenty chemiczne, pisać proste wzory chemiczne i proste równania chemiczne.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował typowych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela,
- nie zna symboliki chemicznej,
- nie potrafi napisać prostych wzorów chemicznych i najprostszych równań chemicznych nawet z pomocą nauczyciela,
- nie potrafi bezpiecznie posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi.

Kryteria ocen dla uczniów z obniżonym progiem wymagań

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował najbardziej węzłowe wiadomości i umiejętności programowe (minimum)
- zdobyte wiadomości z pomocą nauczyciela potrafi wykorzystać
- stara się brać udział w lekcjach
- potrafi wykonać określoną pracę np prosty rysunek
- sumiennie wykonuje prace domowe

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- potrafi z pomocą nauczyciela podać podstawowe wiadomości z minimum programów
- korzysta z pomocą nauczyciela z określonego źródła wiedzy
- stara się brać udział w lekcjach
- potrafi z pomocą nauczyciela zastosować zdobytą wiedzę
- wykonuje prace domowe

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- potrafi z pomocą nauczyciela przedstawić węzłowe wiadomości określone programem minimum
- nie zawsze bierze udział w lekcjach
- zna opisowo znaczenie podstawowych pojęć chemicznych

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma duże braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych minimum programów ale rokuje nadzieję na dalsze kształcenie
- nie zawsze wykonuje prace domowe

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności określonych minimum programowym potrzebnych do dalszego kształcenia
- nie zna nawet opisowo podstawowych pojęć chemicznych
- nie bierze udziału w lekcjach
- nie odrabia zadań domowych